

Det flyter på

Import av fossila bränslen från Ryssland till Norden sedan invasionen av Ukraina

GREENPEACE

Sammanfattning

Sedan Ryssland anföll Ukraina i februari 2022 har EU-sanktioner stoppat importen av kol och olja för att inte finansiera Putins anfallskrig. Men import av gas är fortfarande tillåten, trots att det är en av Rysslands främsta inkomstkällor.

Även Sverige importerar gas från Ryssland trots att riksdagen har riktat ett tillkännagivande till regeringen om att stoppa all import av rysk energi. Den sammanställning av importen av ryska fossila bränslen till Norden som Greenpeace beställt av forskningsinstitutet CREA visar att Sverige sedan riksdagens tillkännagivande den 19 maj importerat rysk flytande gas, så kallad LNG, till ett värde av närmare en miljard kronor.

Greenpeace kräver att importen upphör, för att stoppa finansieringen av den ryska invasionen och för att minska Sveriges beroende av fossila bränslen. Företag som handlar med ryska fossila bränslen eller använder sådana i sin verksamhet måste omgående upphöra med det och övergå till hållbara energikällor. Ett omedelbart svenskt eller europeiskt förbud mot import av rysk gas är ett nödvändigt steg i denna riktning.

Fossila bränslen från Ryssland till Norden

Det finländska forskningscentret CREA - Center for Research on Energy and Clean Air - har alltsedan Rysslands invasion av Ukraina fört statistik över mängden och värdet av importen av fossila bränslen till europeiska länder. CREA uppdaterar löpande denna införsel och två dagar innan årsdagen av invasionen uppgick den totala importen till europeiska länder till 139 miljarder Euro.¹

För Greenpeace räkning har CREA gjort en särskild sammanställning över importen av fossila bränslen till Danmark, Finland, Norge och Sverige. Enligt CREA har de nordiska länderna sedan Rysslands invasion av Ukraina importerat fossila bränslen från Ryssland till ett värde av 27,5 miljarder kronor. Den största importören från Ryssland är Finland, följt av Danmark. Sverige har importerat fossila bränslen från Ryssland till ett värde av fyra miljarder sedan krigsutbrottet, något mer än Norge.

Import av fossila bränslen från Ryssland till Norden

Miljoner SEK 2022-02-24 - 2023-02-14

Länder och bränsleslag	2022	2023	Total
Denmark	7 584,0	0,0	7 584,0
Coal	163,9	0,0	163,9
Crude oil	2 434,4	0,0	2 434,4
Oil products and chemicals	1 590,8	0,0	1 590,8
Pipeline gas	3 394,9	0,0	3 394,9
Finland	12 169,4	296,6	12 466,0
Coal	961,7	0,0	961,7
Crude oil	4 442,6	0,0	4 442,6
LNG	1 971,2	209,2	2 180,4
Oil products and chemicals	2 564,8	87,3	2 652,1
Pipeline gas	2 229,2	0,0	2 229,2
Norway	3 323,6	136,5	3 460,1
Coal	106,2	0,0	106,2
Crude oil	1 169,7	0,0	1 169,7
LNG	136,5	136,5	273,0
Oil products and chemicals	1 911,2	0,0	1 911,2
Sweden	3 670,8	328,7	3 999,5
Coal	244,1	0,0	244,1
Crude oil	1 784,1	0,0	1 784,1
LNG	650,4	328,7	979,1
Oil products and chemicals	992,2	0,0	992,2
Grand Total	26 747,9	761,8	27 509,7

Källa: CREA - <https://energyandcleanair.org/financing-putins-war/>

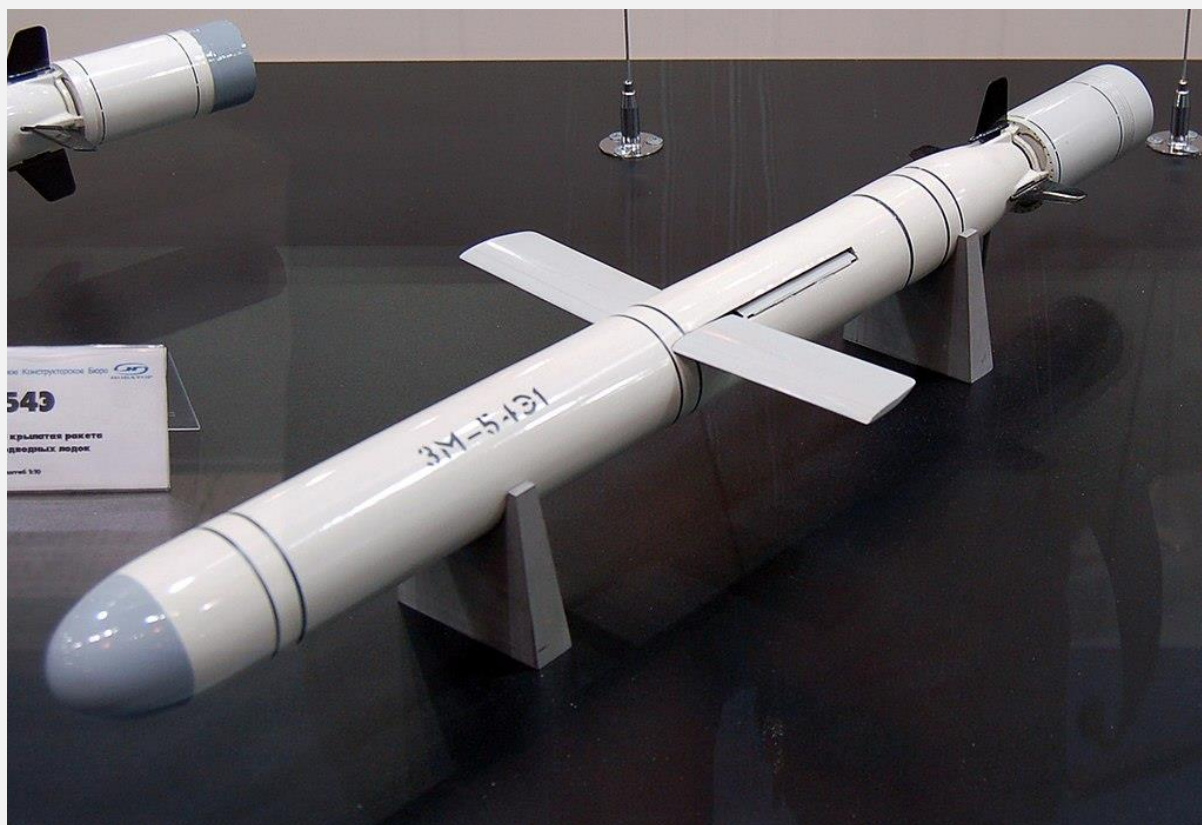
¹ Se Russia Fossil Tracker: <https://www.russiafossiltracker.com/>

Flytande fossilgas för en miljard

I takt med att EU har infört sanktioner har importen av fossila bränslen från Ryssland till EU minskat stadigt till att nu ha mer än halverats, enligt CREA. Följaktligen har även importen till Sverige och Norden minskat. Men då EU på grund av flera länders djupa fossilgasberoende inte anser sig ha kunnat genomföra ett generellt importförbud på rysk gas, fortsätter den alltjämt att flöda in - även till Sverige.

CREAs sammanställning visar att från juni, månaden efter riksdagens tillkännagivande till regeringen om beslut om importstopp för rysk energi fram till idag, har Sverige importerat LNG från Ryssland under samtliga månader utom oktober och november 2022. Under de nio månader som förflutit sedan riksdagens beslut har åtminstone åtta stora tankfartyg levererat Rysk gas till Sverige till ett uppskattat värde av närmare en miljard kronor enligt CREA.²

En miljard ≈ 15 ryska Kalibr missiler

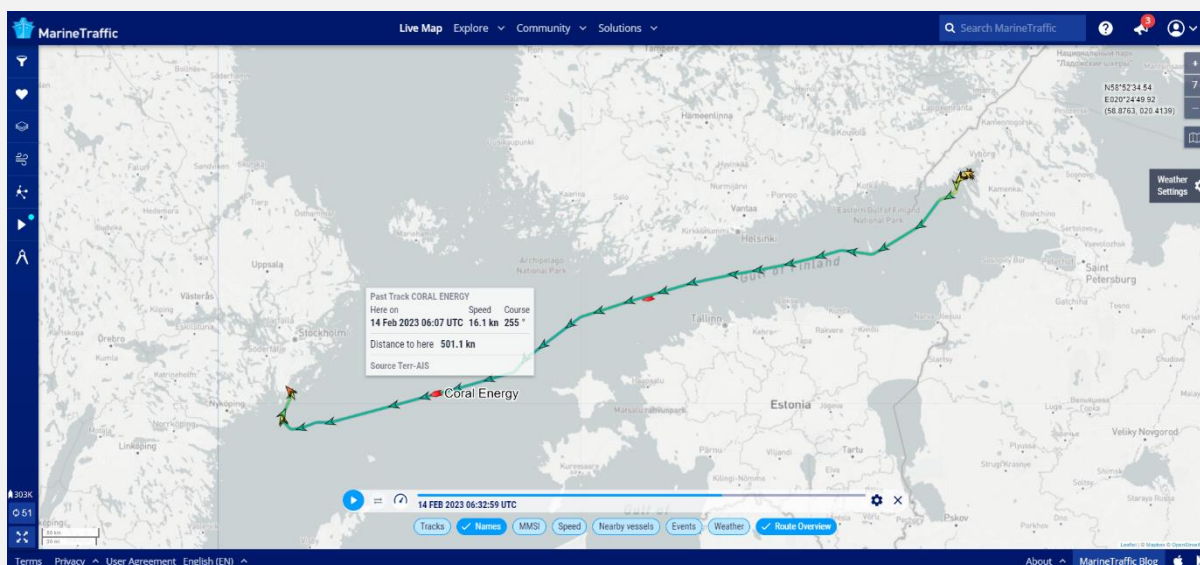

De avancerade ryska Kalibr missilerna har använts frekvent till att bomba Ukraina under kriget. Den svenska importen av flytande fossilgas från Ryssland kan finansiera omkring 15 missiler eller flera tusen av de iranska drönare som Ryssland använder.

² Värt att notera är att CREAs metodik gör att siffrorna för flytande fossilgas (LNG) från Ryssland kan ses som konservativa. Detta beror på att metoden endast tar med hela fartygsleveranser och i dagsläget inte inkluderar leveranser där ett tankfartyg lastar av gas i flera hamnar. Detta är särskilt relevant för Sverige då vi sett flera exempel på att Gasums fartyg, som dominerar leveranserna till Sverige, tar rutten Vysotsk till Pori i Finland och sedan till Nynäshamn.

Det kan även konstateras att importen inte tycks avta, snarare tvärtom. Både under januari och februari väntas åtminstone två leveranser per månad, vilket är fler än vanligt sedan kriget inleddes. Den senaste leveransen från Vysotsk till Nynäshamn skedde den 14 februari med LNG-skeppet Coral Energy. Exakt en vecka senare, den 21 februari avgår Coral Energy återigen mot Nynäshamn. Denna gång är den uppskattade ankomsten till hamnterminalen i Nynäshamn den 24 februari, på dagen ett år efter Rysslands invasion av Ukraina.

Ett skepp med LNG från Ryssland till Sverige

MarineTraffic visar LNG tankern Coral Energy och dess ankomst till Nynäshamn den 14 februari 2023 efter avfärd från Vysotsk i Ryssland.

Fossilgasens väg till Sverige

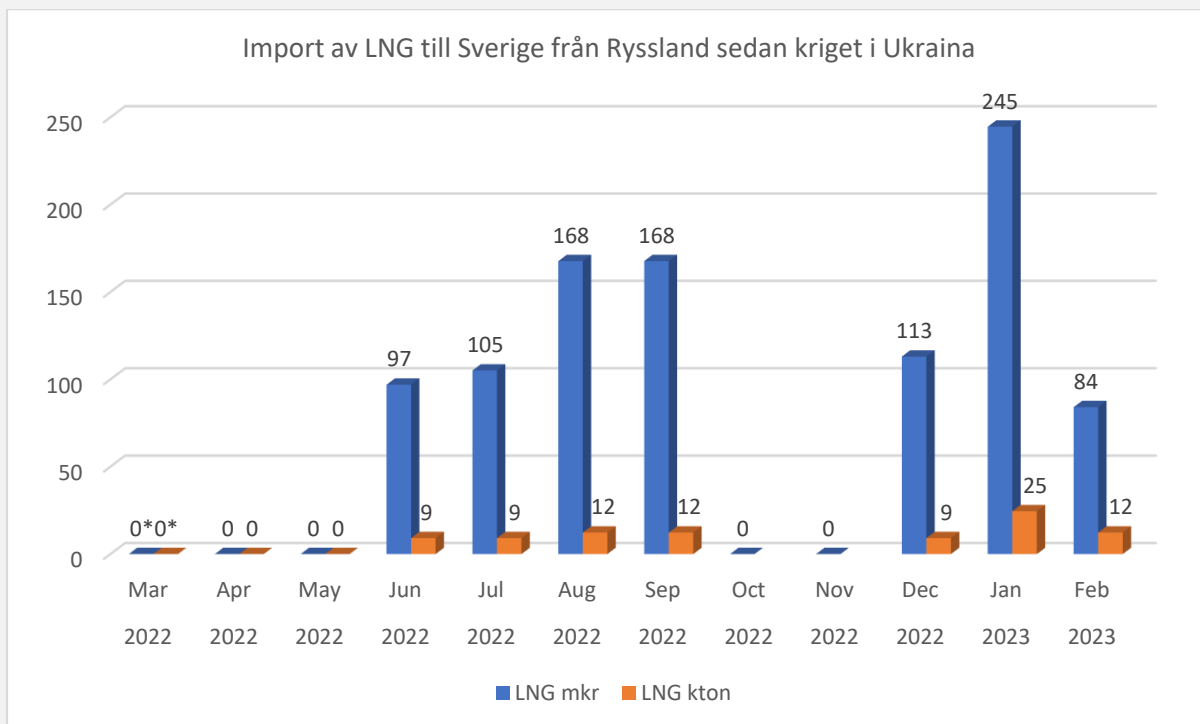
Ryssland är en av världens största producenter av fossilgas och företag i Sverige har länge importerat och använt rysk gas i flytande form, så kallad LNG. Gasen utvinns främst i Sibirien och leds i pipelines till anläggningar vid kusten i Sabetta i Arktis och i Vysotsk norr om Sankt Petersburg. Där kyls den ner till -162° Celsius och övergår i flytande form, varpå volymen minskar 600 gånger jämfört med vad gasen har innan den kyls. Därefter kan den flytande gasen lastas ombord på fartyg för vidare transport till Europa och andra delar av världen.

Men LNG kan inte lossas var som helst. Det måste finnas en LNG-terminal i mottagarlandet för att lagra den flytande gasen och lasta om den till andra fartyg eller till tankbilar. I vissa länder leds den även vidare genom pipelines till företag och hushåll. I Europa finns endast ett fåtal hamnar med LNG-terminaler. I Östersjön finns tre fasta terminaler, en i Nynäshamn samt två i Finland: Pori och Tornio.

Det finska statliga bolaget Gasum är en nyckelaktör som importerar gasen genom ett kontrakt med det ryska statskontrollerade Gazprom. Gasen skeppas ut från en LNG-terminal i Vysotsk, som ägs av Gazprom samt kända ryska oligarker som står Putin nära och finns med på både EU:s och USA:s sanktionslistor.

Sverige kan stoppa importen

Redan inom tre månader efter invasionen, den 19 maj, fattade riksdagen med stöd av samtliga partier ett så kallat tillkännagivande till regeringen, ett tydligt beslut om att Sverige snarast möjligt ska upphöra med import av rysk energi, inte minst fossila bränslen som olja och fossilgas. Vare sig den socialdemokratiska regeringen eller Sveriges nuvarande regering har emellertid genomfört riksdagens beslut.

* Greenpeace har tidigare noterat leveranser av LNG till Nynäshamn respektive Lysekil den 5 mars samt 18 mars 2022. Även SCB har redovisat import under perioden. I de aktuella siffrorna från CREA är emellertid inte dessa leveranser inkluderade varför de här redovisas som noll.

Sverige kan agera på egen hand och omgående stoppa en stor del av den ryska gas som kommer in i landet ombord på fartyg i form av flytande fossilgas (LNG). Men regeringen har hittills valt att inte strypa den ryska gaskranen. Det är fullt möjligt att göra just det som såväl riksdagen som det svenska folket vill, och som Ulf Kristersson säger sig vilja.

SVERIGES RIKSDAG

Näringsutskottets betänkande
2021/22:NU27

Sveriges energiförsörjning och import av rysk energi

Sammanfattning

En enigt utskott föreslår att riksdagen ställer sig bakom det som utskottet anför om Sveriges energiförsörjning och import av rysk energi och tillkännager detta för regeringen. Utskottet understryker vikten av att regeringen fortsatt tydligt och med kraft driver linjen i EU att det europeiska beredandet av rysk energi, inte minst fossil energi, snarast praktiskt möjligt ska upphöra. Regeringen bör vidare driva frågan om att EU ska ta fram ett regelverk för ursprungsmerknad av fossil energi som i första hand avser den fossila energins geografiska ursprung. Slutligen anser utskottet att det behövs vidtas åtgärder så att Sverige upphör med import av rysk energi när det är möjligt, inte minst fossila bränslen som naturgas och olja. Regeringen bör granska vilken import som förekommer i dag för att därefter överväga olika alternativ som är juridiskt och praktiskt möjliga när det gäller både skynsamma och mer långsiktiga åtgärder för att trygga Sveriges energiförsörjning.

I betänkandet finns ett särskilt yttrande (V).

Naturkyddsforeningen

Nio av tio vill stoppa import av olja och gas från Ryssland

24.3.2022 07:00:00 CET | Naturkyddsforeningen

Dela [f](#) [in](#) [t](#) [e](#) [s](#)

En stor majoritet av svenskarna vill stoppa importen av olja, kol och gas från Ryssland. Nio av tio (91 procent) är positiva till att ett importstopp. Det visar en ny Sifo-undersökning som Naturkyddsforeningen har låtit göra.

– En stor majoritet av svenska folket är positiva till att Sverige stoppar import av olja och gas från Ryssland. Undersökningens resultat är oerhört tydliga. Att svenska folket vill se ett importstopp visar att regeringen har ett stort utrymme att agera för att göra oss mindre beroende av fossila bränslen från Ryssland, säger Johanna Sandahl, ordförande i Naturkyddsforeningen.

Världsmarknadspriserna på olja och gas har den senaste tiden stigit kraftigt, och Rysslands invasion av Ukraina driver upp priserna än mer. Bensin- och dieselpriiset har nått rekordnivåer. Regeringen har reagerat med breda subventioner och sänkta skatter på bensin och diesel, vilket går tväremot vad som krävs för att nå de klimatpolitiska målen.

Till skillnad från Sverige har flera andra EU-länder på egen hand stoppat importen av flytande fossilgas. Samtliga baltiska länder slutade köpa rysk gas (inklusive LNG) redan i april förra året och under året har de alla även förbjudit importen genom lag.

Från den första januari i år är import av rysk LNG förbjudet även i Storbritannien.

Självklart kan även Sverige förbjuda importen. Det handlar om politisk vilja.

Greenpeace kräver att importen upphör

Fossilgas är inte en lösning på klimatkrisen eftersom satsningar på sådan infrastruktur leder till inlåsning av fossilberoende för lång tid. Importen av LNG från Ryssland är en del av den problematiken. Att importen dessutom bidrar till att finansiera Rysslands anfall mot Ukraina gör situationen oacceptabel.

Greenpeace kräver att importen upphör, för att stoppa finansieringen av den ryska invasionen och för att minska Sveriges beroende av fossila bränslen. Företag som handlar med ryska fossila bränslen eller använder sådana i sin verksamhet måste omgående upphöra med det och övergå till hållbara energikällor.

Ett omedelbart svenskt eller europeiskt förbud mot import av rysk gas är ett nödvändigt steg i denna riktning. Sveriges regering behöver agera för att stoppa importen av rysk gas och finansieringen av det ryska angreppet genom ett förbud mot import. Det ligger helt i linje med riksdagens tillkännagivande och behöver genomföras omgående.

Greenpeaceaktivister genomför en fredlig aktion för ett Svenskt importstopp av rysk olja och gas i en byggkran intill riksdagen. (c) Greenpeace/Christian Åslund

Greenpeace är en oberoende organisation som agerar för att förändra attityder och beteenden, skydda och bevara miljön och verka för fred.

Det gör vi genom att:

- undersöka, exponera och konfrontera övergrepp mot miljön
- förmå dem som har politisk och ekonomisk makt att åstadkomma en förändring
- ta fram miljömässigt ansvarsfulla och socialt rättvisa lösningar som ger hopp idag och för kommande generationer - inspirera människor att ta ansvar för planeten.

Februari 2023 © Greenpeace Nordic 2023 Box 15164, 104 65 Stockholm

www.greenpeace.se